

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Część ogólna	
Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 885 z późn. zm.)
Jednostka kontrolowana	Miasto Człuchów oraz jego jednostki organizacyjne
Adres jednostki kontrolowanej	Al. Wojska Polskiego 1, 77-300 Człuchów
Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	29.06 – 07.07.2017r.
Przedmiot kontroli	Realizacja dochodów związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2016 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach.
Okres objęty kontrolą	2016r.
Kontrolę wpisano do książki kontroli	poz. 2/2017 dn. 29.06.2017r.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Ryszard Szybajło – Burmistrz Miasta Człuchów
Skład zespołu kontrolującego	Joanna Jędrzyiak – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli Wydziału Finansów i Budżetu
Upoważnienie	Nr 41/2017 z dnia 22.06.2017 r., podpisane przez Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku z upoważnienia Wojewody Pomorskiego
Ocena skontrolowanej działalności	Pozytywna z uchybieniami

Ustalenia

Zakres przedmiotowy kontroli obejmował prawidłowość wydatkowania i rozliczenia dotacji z budżetu państwa, przekazanych kontrolowanej jednostce w 2016 r. na realizację zadania z zakresu administracji rządowej, polegającego na wypłacie świadczenia wychowawczego (rozdziały 85211 § 2060 i § 6340) oraz na dofinansowanie bieżących zadań własnych gminy w zakresie: *Programu pomocy państwa w zakresie dożywiania* (rozdział 85229 § 2030), *Narodowego Programu Czytelnictwa* (rozdział 80110 § 2030), a także realizację dochodów budżetu państwa z tytułu opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (rozdział 85228).

I. Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji

Na podstawie sprawozdania Rb-50, ewidencji księgowej, dokumentacji źródłowej, oraz sprawozdań budżetowych i merytoryczno-finansowych kontrolujący dokonał analizy wydatkowania dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w 2016 r. na zadania objęte zakresem kontroli.

Plan i wykonanie dotacji przedstawiało się następująco:

Dział	Rozdział	Nazwa rozdziału	Paragraf (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Zwrot (zł)
852	85211	Świadczenia wychowawcze	2060	5.525.000,00	5.508.457,14	16.542,86
			6060	5.600,00	5.580,00	20,00
852	85295	Pomoc państwa w zakresie dożywiania	2030	260.000,00	260.000,00	-
801	80110	Narodowy Program Czytelnictwa	2030	12.000,00	11.520,45	479,55
RAZEM				5.802.600,00	5.785.557,59	17.042,41

W zakresie prawidłowości wydatkowania dotacji udzielonych z budżetu państwa w 2016 r. badaniem objęto: dowody przedstawione w formie wydruków z ewidencji księgowej z podziałem na wydatki wg rozdziałów i paragrafów, oraz dokumentację źródłową w odniesieniu do poszczególnych wydatków.

1. **Świadczenia wychowawcze – rozdział 85211**

Podstawy prawne przyznawania i rozliczania dotacji celowej z budżetu państwa na powyższe zadanie określone zostały w ustawie z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016, poz. 195, z późn. zm.).

Na realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, polegającego na wypłacie świadczeń wychowawczych na dzieci w ramach *Programu Rodzina 500 Plus*, Miasto Człuchów otrzymało w 2016 r. dotację celową w łącznej wysokości **5.530.600,00 zł** (§ 2060 kwota - 5.525.000,00 zł, § 6340 – wydatki inwestycyjne - 5.600,00 zł), w tym 2 % na pokrycie kosztów obsługi zadania zleconego.

Otrzymałą dotację wykorzystano do wysokości **5.514.037,14 zł**, niewydatkowaną kwotę 16.562,86 zł zwrócono na rachunek bankowy Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w dniu 30.12.2016r.

Otrzymane transze dotacji Miasto Człuchów przekazywało do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie (MOPS), który zajmował się realizacją powyższych świadczeń. Na podstawie szczegółowej kontroli terminów przekazywania otrzymanej dotacji stwierdzono, iż środki przekazywane były niezwłocznie po ich otrzymaniu.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż otrzymaną dotacją wydatkowano na:

- wypłatę świadczeń wychowawczych w ramach *Programu Rodzina 500 Plus* – kwota **5.403.756,40 zł**. Wydatek ujęto w § 3110 – *świadczenia społeczne*,
- koszty obsługi zadania – kwota łączna **110.280,74 zł**, w tym:
 - kwota **87.759,56 zł** dotyczyła wynagrodzeń wraz z pochodnymi pracowników zajmujących się realizacją Programu Rodzina 500+.
W kontrolowanym okresie MOPS w Człuchowie zatrudnił 2 osoby do obsługi w/w programu na podstawie umowy o pracę na czas określony w wymiarze ½ etatu (od września do grudnia 2016r.).
W okresie od marca do grudnia 2016r. sześciu pracowników MOPS-u pobierało dodatek specjalny w wysokości od 250,00 zł do 1.500,00 zł z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych związanych z wdrożeniem ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.
Do kontroli przedłożono umowy o pracę, zakresy czynności w/w osób, oraz pisma Kierownika MOPS-u przyznające dodatki specjalne.
Wydatki ujęto w paragrafach: 4010, 4110, 4120.
 - kwota **14.371,54 zł** (§ 4210) dotyczyła zakupu między innymi: materiałów biurowych, druków, tonerów, krzeseł biurowych, licencji do programu 500+, literatury fachowej, sprzętu komputerowego, niszczarki, drukarki, materiałów do malowania pomieszczeń biurowych (farby, taśmy malarskie, gips budowlany – prace wykonane we własnym zakresie), mebli biurowych oraz innych drobnych zakupów (czajnik, środki czystości, telefony, wieszak ubraniowy).
W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż nie dokonano zakupów wyposażenia, którego koszt jednostkowy przekroczył kwotę 3.500,00 zł, co spowodowałoby konieczność sfinansowania zakupów ze środków inwestycyjnych.
 - kwota **800,00 zł** (§ 4300), dotyczyła głównie zakupu usług pocztowych oraz dodatkowego zabezpieczenia sieci komputerowej,
 - kwota **405,00 zł** (§ 4360) - dotyczyła wydatków związanych z usługami telekomunikacyjnymi (telefon stacjonarny i komórkowy),
 - kwota **364,64 zł**, (§ 4440) - odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,
 - kwota **1.000,00 zł** (§ 4700) - dotyczyła płatności za udział 5 pracowników MOPS w dwóch szkoleniach w zakresie wdrażania Programu 500+ oraz związanych z nimi kosztami dojazdu,
 - kwota **5.580,00 zł** (§ 6060) - zakup urządzenia wielofunkcyjnego RİCOM MO 2501SP. Wyboru dostawcy urządzenia dokonano na podstawie rozeznania rynku. Do kontroli przedstawiono notatkę służbową z przeprowadzonego telefonicznie rozeznania rynku. Należność uregulowano w dniu 31.03.2016r. na podstawie wystawionej faktury VAT 2016/D/13 na kwotę 5.580,00 zł.

Zakupiony sprzęt przyjęto na kartotekę środków trwałych i pozostałych środków trwałych oraz nadano numer inwentarzowy.

Powyższe koszty obsługi zadania stanowiły 2 % otrzymanej dotacji na wypłatę świadczeń rodzinnych, co było zgodne z wysokością udziału procentowego wynikającego z art. 52 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Dane wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej za IV kwartał 2016r. były zgodne z danymi ujętymi w ewidencji księgowej przedstawionej do kontroli.

2. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – rozdział 85295

Podstawy prawne przyznania i rozliczania dotacji celowej z budżetu państwa na powyższe zadanie określone zostały w uchwale nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2015 r. poz.821).

Na dofinansowanie realizacji ww. Programu kontrolowana jednostka otrzymała dotację celową w kwocie **260.000,00 zł**, którą wykorzystywała w pełnej wysokości.

Podstawą realizacji programu była Umowa w sprawie wieloletniego programu finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na 2016 rok zawarta dnia 21 stycznia 2016 r. pomiędzy Wojewodą Pomorskim, a Miastem Człuchów, której przedmiotem było określenie zasad i warunków udzielenia dotacji celowej przeznaczonej dla Miasta na dofinansowanie zadania własnego o charakterze obowiązkowym z zakresu dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom go pozbawionym w 2016 r.

Wojewoda zobowiązał się do przekazania dotacji w kwocie nie większej niż 200.000,00 zł, a wkład własny Miasta miał wynieść nie mniej niż 40%.

Do w/w Umowy podpisano następujące aneksy:

- aneks Nr 1 z dnia 21 lipca 2016r. – zwiększający dotację do kwoty 216.000,00 zł i obniżający udział środków własnych Miasta w kosztach realizacji Programu do wysokości nie mniejszej niż 20 %,
- aneks Nr 2 z dnia 14 października 2016r. – zwiększający dotację do kwoty 260.000,00 zł.

Rozliczenie dotacji

Na podstawie analizy dokumentów przedstawionych do kontroli, tj.: sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2016r., oraz ewidencji księgowej ustalono, że dotacja została wydatkowana na:

- pomoc w formie posiłku w kwocie 233.390,00 zł,
- zasiłki celowe na dożywianie w kwocie 107.498,20 zł

Ogólny koszt programu w zakresie dożywiania wyniósł **340.888,20 zł**, z tego:

- kwota 260.000,00 zł pochodziła z dotacji z budżetu państwa,
- kwota 80.888,20 zł ze środków własnych Miasta.

Wysokość wniesionych środków własnych stanowiła 23,72 % całkowitych kosztów realizacji programu, w związku z powyższym zachowany został montaż finansowy określony w Umowie o udzielenie dotacji.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie, który realizował zadanie, prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową z podziałem na środki własne i z dotacji (w tym podział na poszczególne świadczenia). Wydatki zostały prawidłowo zaewidencjonowane w § 3110.

W zakresie przygotowywania i wydawania posiłków dla uczniów i 56 osób dorosłych realizacja programu odbywała się w 6 placówkach oświatowych na podstawie: decyzji przyznających świadczenia oraz zawartych umów z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Osobom dorosłym udzielano pomocy w formie zasiłku celowego (bony) na zakup artykułów żywnościowych, w tym przypadku zawarto umowę z konkretnym sklepem spożywczym.

Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczona do dnia 31 grudnia 2016r.

3. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – rozdział 80110

Podstawy prawne przyznawania i rozliczania dotacji celowej z budżetu państwa na powyższe zadanie określone zostały w Uchwale nr 180/2015 Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”- Priorytet 3 oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” dotyczącego wspierania w latach 2016-2020 organów prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych (Dz.U. z 2015 r. nr 154, poz.1667).

Na realizację powyższego zadania własnego Miasto Człuchów otrzymało dotację celową w rozdziale 80110 - *Gimnazja* w kwocie łącznej **12.000,00 zł**.

Przyznaną dotację wydatkowano do wysokości **11.520,45 zł**, a niewykorzystana kwota 479,55 zł została zwrócona w dniu 03.01.2017r. na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Podstawą realizacji programu była Umowa nr 26/2016 o udzielenie dotacji celowej na zakup nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych (książek niebędących

podręcznikami) w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” zawarta dnia 16 sierpnia 2016r. pomiędzy Wojewodą Pomorskim, a Gminą Miejską Człuchów.

Wojewoda zobowiązał się do przekazania dotacji celowej z budżetu państwa w wysokości 12.000,00 zł na dofinansowanie zakupu książek do biblioteki szkolnej w Gimnazjum Nr 1 im. Kazimierza Jagiellończyka w Człuchowie.

Zgodnie z zawartą umową, kwota dotacji na dofinansowanie zadania nie mogła stanowić więcej, niż 80 % kosztów realizacja zadania. Gmina Miejska zobowiązana została do zapewnienia finansowego wkładu własnego, stanowiącego co najmniej 20% kosztów realizacji zadania. Za finansowy wkład własny uznano wydatki poniesione na realizację zadania od dnia zawarcia w/w umowy, tj. od 16 sierpnia 2016r. do 31 grudnia 2016r.

Nadzór nad realizacją zadania sprawował Urząd Miejski w Człuchowie (samodzielne stanowisko ds. edukacji), a obsługa finansowa prowadzona była bezpośrednio w Gimnazjum Nr 1 w Człuchowie.

Na podstawie analizy dokumentów przedstawionych do kontroli, tj.: sprawozdania z realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa oraz ewidencji księgowej, prowadzonej przez Gimnazjum Nr 1, ustalono, że w wyniku realizacji zadania zakupiono łącznie 494 książki, niebędące podręcznikami szkolnymi, które zostały zaewidencjonowane na stanie biblioteki szkolnej (do kontroli przedstawiono wydruki z księgi inwentarzowej), na łączną kwotę **14.400,56 zł**, w tym:

- środki dotacji 11.528,45 zł – stanowiące 80 %,
- środki własne Miasta 2.880,11 zł – stanowiące 20 %.

Wysokość wniesionych środków własnych stanowiła 20 % całkowitych kosztów realizacji programu, w związku z powyższym zachowany został montaż finansowy określony w Umowie nr 26/2016 o udzielanie dotacji celowej.

Przedstawione wydruki z ewidencji księgowej, prowadzone były w komputerowym programie finansowo-księgowym i pozwalały na wyodrębnienie i analizę operacji rachunkowych dla zadania prowadzonego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.

Ustalono, iż wszystkie wydatki dotyczące przedmiotowego zadania poniesione zostały w miesiącach od września do grudnia 2016r. – zgodnie z zawartą umową nr 26/2016.

Zgodnie z zapisami § 3 ust. 1, pkt 1-7 ww. rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”, organ prowadzący szkołę, który uzyskał wsparcie finansowe zobowiązany został do zapewnienia:

- zasięgnięcia opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego w sprawie zakupu książek,

- podjęcia przez szkołę współpracy z bibliotekami publicznymi lub publicznymi bibliotekami pedagogicznymi, obejmującą planowanie zakupu książek i wymianę informacji o wydarzeniach promujących czytelnictwo,
- zorganizowania w ciągu roku szkolnego, co najmniej jednego wydarzenia promującego czytelnictwo z udziałem uczniów,
- uwzględnienie tematyki wpływu czytania na rozwój dzieci i młodzieży podczas zorganizowanych przez szkołę, co najmniej jednego spotkania z rodzicami,
- zrealizowanie, co najmniej jednego projektu edukacyjnego na oddział w szkole z wykorzystaniem księgozbioru biblioteki szkolnej,
- dostosowanie organizacji pracy bibliotek szkolnych do potrzeb uczniów, w szczególności przez umożliwienie im wypożyczania książek również w okresie ferii zimowych i letnich,
- uwzględnienie potrzeb uczniów niepełnosprawnych w planowanych zakupach książek.

Na podstawie sprawozdania z realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, sporządzonego przez Gminę Miejską Człuchów, sprawozdania z promocji czytelnictwa sporządzonego przez Gimnazjum Nr 1 oraz pozostałych dokumentów, tj.: wydruków ze strony internetowej szkoły i dziennika biblioteki szkolnej, stwierdzono, iż organ prowadzący szkołę zrealizował przesłanki zawarte w § 3 ust. 1, pkt 1-7 w/w rozporządzenia.

Ustalono, iż przyznana dotacja na realizację zadania została przez kontrolowaną jednostkę wykorzystana prawidłowo i zgodnie z przeznaczeniem.

II. Realizacja dochodów z tytułu opłat za świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – rozdział 85228

Zasady udzielania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pobierania opłat za te usługi określone zostały w art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. nr 189 poz. 1598 z późn. zm.).

Na podstawie sprawozdania Rb-27 ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych j.s.t. oraz przedstawionej ewidencji księgowej ustalono, iż należności w rozdziale 85228 § 0830 na koniec 2016 roku wyniosły łącznie 11.435,64 zł. W okresie objętym kontrolą zrealizowano dochody w wysokości 11.435,64 zł, z czego po potrąceniu przez Jednostkę 5% tj. kwoty 571,78 zł na rzecz gminy – na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach samorządu terytorialnego – przekazano na rachunek bieżący dochodów Wojewody Pomorskiego kwotę 10.863,86 zł.

Na koniec 2016r. nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

Realizacją zadania z zakresu świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych zajmował się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

W kontrolowanym okresie, na podstawie decyzji administracyjnych, udzielono pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych 13 osobom, w tym:

- odpłatnie – 12 osób,
- nieodpłatnie – 1 osoba, zwolniona z opłat ze względu na posiadany dochód nieprzekraczający kryterium dochodowego na podst. § 4 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. (Dz. U. nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Analizie poddano zgodność ewidencji księgowej ze sprawozdawczością budżetową, prawidłowość dokonywania przypisu należności z tytułu świadczenia usług opiekuńczych oraz terminowość odprowadzania dochodów.

W powyższym zakresie stwierdzono, że:

- przypis należności dokonywany był na koncie 221 w chwili wpłaty przez świadczeniobiorców – na koniec danego miesiąca. **Powyższe było niezgodne z dyspozycją prawną określoną w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości** (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 1047), zgodnie z którą do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, gdyż należność z tytułu świadczenia usług opiekuńczych powstaje w momencie ustalenia wysokości opłaty za dany miesiąc (uzależnionych od liczby godzin wykonanych usług) a nie w momencie wpłaty należności.
- ewidencja analityczna do konta 221 prowadzona była w formie zestawień w układzie miesięcznym dla poszczególnych osób, a podstawą ich sporządzania były karty pracy opiekunek środowiskowych. Kontrolujący dokonał szczegółowej analizy zgodności kart pracy opiekunek środowiskowych z zestawieniem naliczonych opłat za miesiąc listopad 2016r. Przypisane należności dla poszczególnych osób były zgodne z kwotami stanowiącymi iloczyn ustalonej stawki za 1 godz. świadczonych usług oraz ilość wykonanych usług przez opiekunki środowiskowe.
- dane wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-27ZZ za 2016 r., były zgodne z ewidencją księgową,
- w okresie objętym kontrolą wpływy z ww. tytułu pobierane przez Miasto w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej były odprowadzane na dochody budżetu państwa w trybie i terminach określonych w art. 255 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych.

W 2016r. w kontrolowanej jednostce nie wystąpiły przypadki czasowego zwolnienia z opłat na podstawie § 6 Rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz nie dokonywano umorzeń należności na podstawie ustawy o finansach publicznych. Oświadczenie w powyższej sprawie złożyła Pani Elżbieta Józefowska – Kierownik Działu Usług Opiekuńczych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie.

(akta kontroli str.10)

ZALECENIA I WNIOSKI

Mając na uwadze powyższą ocenę i uwagi wnoszę o dokonywanie przypisu należności z tytułu specjalistycznych usług opiekuńczych na koncie 221 w chwili ustalenia faktycznej kwoty należności wynikającej z liczby wykonanych godzin usług opiekuńczych – na koniec danego miesiąca – zgodnie z dyspozycją prawną określoną w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 1047).

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień o nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Pomorskiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich

